

SD 02A: L-ewwel kuntatt

Sib l-iżbalji ortografiċi f'din is-silta, żożż sing taħthom u kkoreġihom billi tikteb il-kelma sħiħa fil-verżjoni t-tajba bl-aħmar fl-ispazju ta' fuqhom.

Lejla minnhom inzerat maltempata minn dawk li kont inħobb jiena. Meta kien ikun temp hekk ma kontx immur Mużew, imma kont infittex ningabar għand in-nanna kmieni kemm jista' jkun. Kont nilbes il-piġama, intella l-ikel miegħi fil-kamra tal-bejt u noqgħod wara t-tieqa nara s-sajjetti iserrpu minn qalb is-sħab u jixgħelu l-għoljiet u l-baħar fil-bogħod. Kont nieħu pjaċir inħoss ir-riħ jiprova jidħol minn bejn ix-xquq tat-tieqa, u tgħidtx kemm kont nidgeddes ma' kull ragħda qawwijja li kienet triegħed ir-refuġju kenni tiegħi.

Iżda dak in-nhar il-beraq u s-sajjetti għalxejn xegħluli kullimkien. Ir-riħ għalxejn sejjahli bit-tvenvin tiegħu u r-ragħad għalxejn ipprova jċaqilaqni b'kemm kellu saħħa. Minnflok tlajt nara l-ispettaklu li tant kont inħobb, intfajt fis-sodda tal-kamra tas-setaħ għax xejn ma ħassejtni niflaħ. Biex ma ninkwietahex, wara li teftift xi ħaġa, lin-nanna għeditilha li kont għajjen ħafna minħabba li dakinhar l-iskola konna lagħabna l-futbol.

Meta kont żgħir kont spiss inbati bl-irjieħat, u ta' dakinhar kien wieħed minnhom, anzi wieħed minn dawk li jtellgħawli d-deni. Minn ħin għal ieħor bdejt nistembaħ għarqan u nterter bil-bard. Bdejt newhden u noħlom ħafna tgerfix. Rasi bdejt inħossha daqs qartalla. Ma stajtx nibqa' sejjer hekk. Bdejt naħseb li jkun aħjar jekk nipprova ninzel s'isfel u nqajjem lin-nanna. Għalhekk bdejt nipprova niġbor il-ftit saħħa li kelli, meta ħin minnhom inħoss lil min jixxuttali l-għaraq minn fuq ġbini.

"Għall-erwieħ! Grazzi, nann," għeditilha, "skużani li qajjimtek. Ħassejtha tbusni ħafif ħafif imma fit-tul fuq il-warda ta' wiċċi, ħaditli idi f'tagħha, u bil-ħlewwa kollha qagħdet

tmellisieli. Xtaqt ngħidilha terġa' tinzel torqod għax kienet se tiksaħ barra l-friex, imma t-tmellis ta' subgħajha tant hassejthu jwennisni.

Ma nafx eżatt kemm damet hdejja, però qabel ma telqet kienet ċerta li kont ergajt irqatt. Lanqas indunajt li ma kinitx għada hemm, u bqajt rieqed ħieni sa l-għada filgħodu.

L-għada giet tqajjimni n-nanna għax, naturalment, ma qomtx kmieni bħas-soltu għall-iskola.

“Isa, għax sar il-ħin, Grabieli. Dan x'kien ma qomtx illum?” qaltli hekk kif bexxqitli l-bieb tal-kamra.

“Mela nsejt li kont ma niflaħx dal-lejl, nann? Lanqas l-iskola ma niflaħ immur illum.” In-nanna baqgħet tħares ċassa lejja bħal waħda mħawwda. Kienet taf li l-iskola kont inħobbha u ma kontx noqgħod ingib dawn l-iskużi biex infalli.

“Int kull ma kellek għeja. Mhux hekk għedtli qabel ma tlajt torqod? Mhux bilfors wara min jaf kemm lgħabtu bil-ballun! Min jaf kemm irqadt dal-lejl! U anke jiena ta, lejl sħiħ irqadt, raqda waħda, avolja naħseb li għamel ħafna maltemp għax dalgħodu l-ħamrija tal-ġnien kollha mifqugħa bix-xita.”

Xi ħadd minna kien qed iħawwad. Jew forsi kont ħlomt? Imma kif jista' jkun? Id-deni hassejtu jkiddni bit-thewdin u l-uġiegħ ta' ras li kelli. Li ma kontx daqshekk muġuġħ u bla saħħa, żgur li ma kontx se nogħqod intella' u nnizzel jekk f'nofs ta' lejl kellix ninzel isfel u nqajjem lin-nanna biex tgħini. Li ma kinitx hi li qagħdet timsaħli l-għaraq minn fuq ġbini u żżommli idejja sakemm ergajt irqadt, kieku żgur li d-deni ma kienx itaffili. Forsi ma riditx turini? Lin-nanna ma bqajtx niffittha iżjed, li ma tmurx taħseb li ridt ngħid li qed titlef jew tiżmaga. Mingħajr ma kont naf, dan kien l-ewwel kuntatt li kelli mal-ħares.

Issa kont spiċċajt mis-sekondarja. Minn ħafna mill-eżamijiet kont għaddejti u ġibt marki tajbin ukoll. Kont ħdimt u stinkajt, għax minbarra l-istudju u x-xogħol tal-iskola, ommi dejjem saħqet li mmur il-privat ukoll. Xorta waħda kienet baqgħet moħħa fija, avolja ma kontx għadni noqgħod għandhom. Għalkemm kont nittawwlihom kuljum, ma kelli l-ebda ħajra li nibdel il-paċi u l-liberta li kont ingawdi fid-dar antika tan-nanna.

Lanqas ħuti ma baqgħu żgħar. Issa bdew jitfarfru u ommi bdiet tqabbadhom jagħmlu xi faċendi; daqqa jmorru jixtrulha, oħra jitwulha l-ħwejjeg u jonxruhomlha (fejn ma jarawhomx in-nies għax inkella jgħidu li għażżiena), ifarfrulha l-għamara, jikinsu, jixxuttgħulha l-platti, jaħslulha l-ħgieg (ta' ġewwa biss, għax inkella erħilhom jgħidu li Ċensina kullimkien mdellek għandha) u x'naf jien. Malajr sabitilhom x'jagħmlu. Ħalli għaliha dik, minħabba li ma kinitx taf tikkmanda! Staqsi lill-missieri. U ħa ngħidlek, imn'Alla lili kienu dabbruli rasi għand in-nanna Marija, għax kieku magħhom kont inkun, bil-pala u bl-ixkupa.

Kont waqaft għall-ikel f'xi s-sagħtejn ta' waranofsinar, wara li n-nanna kienet ilha xi tlett kwarti tgħajjat u tgħidli li kesaħli kollox. Għal xi s-sitta nżilt nieħu bela' tē u żewġ krustini milli kienet tħobb tixtri għaliha biex nogħqod infittet, u minn dak il-ħin ma kontx iċċaqlaqt mill-kamra tal-bejt. Kont qed nirrevedi ftit tal-aħħar in-noti li kont hejjejt u li kont tgħallimthom kwazi bl-amment, meta f'daqqa waħda, ċlupp, inqata' d-dawl.

Meta kont żgħir, kull meta kien jinqata' d-dawl kienet tkun avventura kbira għaliha. Ma nafx għaliex, kien jaqbadni tferfir u eċitament kbir. Kont nimmaginani f'xi film tal-pulizija u l-ħallelin. Forsi għax min dejjem kont dilettant tat-torċi u l-batteriji, u dak il-ħin kont insib l-isbaħ skuża biex nixgħelhom kollha, u missieri ma kienx joqgħod iċanfarni li qed naħli l-batteriji fil-vojt. Anzi kien ikun hu stess li jibda jteftēf 'l hemm u 'l hawn u jeqred

għal ftit dawl, imqar ta' sulfarina li ma jmurx jaħbat sebgħu ma' xi siggħu tal-fagu li ħuti kienu dejjem iħallu f'nofs il-kamra, għax tgħidx kemm kien idum ikanta l-opri kieku.

Għal ftit ħin bqajt qisni statwa tal-ġips, bil-qiegħda fejn kont. Għedt forsi wara ftit għajnejja jibdew joqogħdu. Imma x'joqogħdu joqogħdu! Wara dawk is-siegħat kollha ċċassati lejn il-kompjuter, kif setgħu joqogħdu aktar! U biex tkompli tgħaxxaqa, mid-dehra dak il-lejl inzerta li kien bla qamar, għax bil-kemm stajt nara t-tieqa fejn kienet, aħseb u ara kemm kien se jirnexxieli nisraq xi ħajta dawl minn x'imkien.

Fl-aħħar għamilt ftit tal-kuraġġ u qomt minn fejn kont. Imma kif tajt l-ewwel pass, ħbatt il-galletta ta' rkoḡpti max-xewka tas-sieq tal-iskrivanija. Ajma xi wġiegħ! Ġo qalbi ħassejtha. X'ħin niftakar, għadni sal-ġurnata mqaddsa ta' l-lum nogħrokha ftit mingħajr ma rrid. Ergajt inxthet lura fuq is-siggħu għax ma flaħtx noqgħod bilwieqfa.

Sa ħames minuti wara kont ergajt fuq saqajja, u din id-darba bdejt inteftef 'l hemm u 'l hawn qabel immidd il-pali ta' saqajja. Ma' kull pass li bdejt nagħmel, bdejt inħoss it-tqarmiċ tal-karti u nisma' l-kotba u l-fajls iċedu ħalli jagħmluli l-wisa' biex ngħaddi. Imma kif kont qisni bniedem agħma qed jiskopri għall-ewwel darba l-kamra tal-bejt, li tista' tgħid kont spiċċajt ngħix fiha, f'moħħi daħalli ħsieb ikraħ li reġa' sammarni mal-art.

(Adattata minn *Prezenza* ta' Michael Cini)